

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ФОРМ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

*Капустяньська А.А., Моїсєєва Н.В., Вахненко А.В., Рум'янцева М.О.
Українська медична стоматологічна академія*

У процесі навчання, важливо розвивати у студентів такі здібності, як: творча активність, креативне мислення, вміння оцінювати, раціоналізувати, швидко адаптуватися до мінливих потреб ринку. Придбання таких навичок багато в чому залежить від змісту і методики навчання майбутніх фахівців.

Метою є формування принципів ефективного ведення занять з клінічної імунології з використанням інтерактивних методів.

Основу інноваційних освітніх технологій, що застосовуються в навчальному процесі, становить соціальне замовлення, професійні інтереси майбутніх фахівців, облік індивідуальних, особистісних особливостей студентів [1]. Тому, при підготовці лікарів у вищих навчальних закладах з клінічної імунології, застосування інноваційних форм і методів доводиться поєднувати з прагматичним розумінням цілей і завдань навчання і підготовки майбутнього фахівця [2, 3]. Вони створюють умови для формування та закріплення професійних знань, умінь і навичок у студентів, сприяють розвитку професійних якостей майбутнього фахівця [1, 3]. В даний час ведеться інтенсивний пошук і впровадження нових форм і методів навчання студентів клінічної імунології. У зв'язку з цим, одними з основних завдань, які ставлять перед собою викладачі клінічної імунології, є наступні: проведення навчання в інтерактивному режимі; підвищення інтересу студентів до дисципліни, що вивчається; наближення навчального процесу до практики повсякденного життя, а саме: формування навичок комунікації, адаптація до швидкозмінних умов життя, соціалізація, підвищення психологічної стійкості до стресу, навчання навичкам врегулювання конфліктів. Таким чином, основне завдання зводиться до досягнення стійкого інтересу студентів до досліджуваного предмета, до самоосвіти ще з перших днів навчання на циклі, а також залучення до наукових пошуків. Для цього, викладачі спочатку налаштовують систему психологічного мислення студентів на вміння отримувати знання і освоювати майбутню професію. Студент, як майбутній фахівець, повинен розуміти, яким чином, отримавши соціальні та професійні навички, він зможе застосувати їх у практичній діяльності [2, 3].

Викладачі використовуючи інтерактивні методи навчання ставлять перед собою завдання: пробудження інтересу у студентів до клінічної імунології та самоосвіти; формування у студентів власної думки і вміння відстоювати свої позиції; формування соціальних і професійних навичок; ефективне засвоєння матеріалу, що викладається; самостійний пошук студентами шляхів і варіантів вирішення поставленого завдання, також обґрунтування прийнятого рішення; встановлення активної взаємодії між студентами, навчання роботи в команді; формування рівня усвідомленої компетентності студента [1, 3].

Оскільки, в освітньому процесі задіяні дві сторони: викладачі, які передають інформацію і студенти, які її отримують, існує концепція подолання проблем, що виникають з обох сторін, а також запропоновано можливі шляхи їх вирішення.

Існують різні інтерактивні форми в освіті [4]: метод «круглого

столу»; диспути; мозковий штурм; case-study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз); тренінги.

Залежно від конкретної ситуації, викладач сам вибирає найбільш зручні форми навчання. Пояснюючи навчальний матеріал на інтерактивному занятті, слід дотримуватися певних принципів роботи. Перший принцип: заняття — це не монотонна лекція, а спільна робота і взаємодія студентів один з одним і викладачем. Другий принцип: всі студенти рівні, незалежно від соціального статусу, віку, досвіду. Третій принцип: кожен студент має право на власну думку з будь-якого питання. Четвертий принцип: ні в якому разі не піддавати критиці особистість, піддатися критиці може тільки сама ідея. П'ятий принцип: все сказане на занятті не є керівництвом до дії, а лише інформацією до роздумів. Слідуючи даними принципам, і викладач, і студенти отримують максимальний ефект від інтерактивних занять.

Особливості проведення основної частини заняття з клінічної імунології, що базується на методі «круглого столу», і полягає в тому, що використання даного методу дозволяє закріпити отримані раніше знання, заповнити відсутню інформацію, придбати вміння вирішувати існуючі проблеми, навчити культурі ведення дискусії. Характерною рисою «круглого столу» є поєднання тематичної дискусії з груповою консультацією.

Особливості організації заняття з використанням методу «круглого столу» полягає в тому, що в ході дискусії обговорюються одна-дві проблемних ситуацій по заданій темі; думки і висловлені положення необхідно ілюструвати з використанням різних наочних матеріалів (наприклад, схеми, діаграми, графіки, відеозаписи); основні виступаючі повинні бути ретельно підготовлені по темі (висловлювати свою думку, доводити і аргументувати, не обмежуючись одними доповідями).

Особливості заняття, заснованого на дискусії, полягає в колективному обговоренні певного питання, проблеми або зіставленні інформації, ідей, думок, пропозицій, метою якого є навчання, діагностика, тренінг, перетворення, зміна установок, стимулювання творчості.

Залежно від підготовки студента за запропонованою проблемою, його інформованості та компетентності, а також від ступеня розуміння всіх термінів, визначень і понять, залежить ефективність проведення дискусій. Чимало важливим є коректність поведінки учасників, а також уміння викладача проводити дискусію.

Дебати — є формою «круглого столу», в основі якого лежить вільне висловлювання, обмін думками по заданій тематичній тезі. Група студентів поділяється на дві підгрупи. Особливістю дебатів є отриманий результат, в якому повинна бути дана однозначна відповідь на поставлене запитання — так чи ні. Таким чином, дебати сприяють оволодінню вміння формувати і відстоювати власну позицію, зміцнюють ораторські навички та вміння спілкуватися з аудиторією, формують командний дух та лідерські якості, розвивають комунікативну культуру студентів і навички публічного виступу. Не менш важливим є те, що в процесі проведення дебатів формуються дослідницькі навички, оскільки висловлені аргументи вимагають докази і конкретних прикладів, для пошуку яких необхідна робота з літературою та джерелами інформації. Також, завдяки дебатам, у студентів формуються організаційні навички, вміння слухати і вести записи [5].

Одним з найбільш популярних методів стимулювання творчої активності студентів є метод мозкового штурму, який використовується для по-

шуку нетрадиційних рішень різноманітних задач. При цьому, учасники обговорення висловлюють якомога більшу кількість варіантів рішення. Після чого, відбираються найбільш вдалі рішення, які можуть бути використані на практиці [4, 5].

Метод мозкового штурму дозволяє сформувати новаторський підхід до вирішення проблем, отримати максимальну кількість ідей за короткий період часу. Даний метод сприяє творчому розвитку, фантазії, розслабленню і нарешті, самозадоволення від виробництва ідей. Важливим моментом в проведенні мозкового штурму є відсутність будь-якої критики, оскільки критика може негативно позначитися на творчому потенціалі учасника, якого не повинні сковувати жодні розумові рамки. Результатом проведення мозкового штурму є прийняття якісного рішення по заданій проблемі, шляхом розвитку, комбінації і модифікації як своїх, так і інших ідей [5, 6].

Висновки. Використання інноваційних методів, які включають в себе інтерактивні форми навчання, набуває особливу значимість при підготовці студентів в сучасних умовах потреб ринку.

Головною відмінною рисою інтерактивних методів в освіті є те, що навчаючи проявляти ініціативу в навчальному процесі, яку стимулює педагог з позиції партнера-помічника. Процес і результат отримання знань набуває особисту значимість для кожного студента, що дозволяє розвинути здібності самостійного вирішення проблеми.

Переваги інноваційних методів складно переоцінити, оскільки вони відіграють значну роль у формуванні особистісних якостей майбутнього фахівця. Інноваційні методи допомагають студентам навчитися активним способам отримання нових знань, дозволяють опанувати більш вищий рівень соціальної активності, також стимулюють творчі здібності студентів і допомагають наблизити навчання до практики повсякденного життя.

Література

1. Акрітіду Е.О. Збереження професійної інформації залежно від умов запам'ятовування і структури мотиваційної сфери студентів / Е.О. Акрітіду // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди "Психологія". — 2011. — №40. — С. 6-12.
2. Капустянська А.А. Перспективи інтеграції інноваційних технологій та інтерактивних елементів в освітній процес з клінічної фармакології. / А.А. Капустянська, Н.В. Моїсєєва, А.В. Вахненко, М.М. Рябушко, Г.Ю. Островська // Актуальні проблеми сучасної медицини. — 2015. — Том 16, Вип. 2 (50). — С. 22-25.
3. Моїсєєва Н.В. Інтеграція методів класичної статистики при викладанні клінічної фармакології як шлях удосконалення якості підготовки майбутніх лікарів. / Н.В. Моїсєєва, А.А. Капустянська, А.В. Вахненко, М.М. Рябушко, Г.Ю. Островська // Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. — Полтава, 2016. — С. 145-147.
4. Осмоловская И.М. Инновации и педагогическая практика // Народное образование. — 2010. — № 6. — С. 182-188.
5. Печко О.М. Відношення студентів до педагогічних ситуацій / О.М. Печко // Педагогіка та психологія. — 2012. — №12. — С. 104-107.
6. Шепітько В.І. Особливості самостійної роботи студентів медичного факультету на кафедрі гістології, цитології та ембріології — досягнення і перспективи / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко, Г.А. Ерошенко, Н.В. Борута // Світ медицини та біології. №4(58). — 2016. С.150-152.